

V. Švajgar:

(Dalje.)

Delovanje JSS. v letu 1923.

Orodje. Glavni pogoj izvajanju sokolskega dela je vsestransko vežbanje članstva v telovadnici po Tyrševem telovadnem sistemu. V to svrhu je potrebna oprema telovadnice z raznim telovadnim orodjem, glavnim in stranskim. — Naša društva se te naloge v polni meri zavedajo, vendar gospodarski položaj tudi v tem pogledu neugodno vpliva na nabavo orodja. Pomanjkanje denarnih sredstev pri društvi in velika draginja orodja sili društva le k skromnemu naročanju.

Toda v kljub temu je napredek glede nabave v letu 1923. velik. Nič manj kot 30 drogov, 50 bradelj, 20 konj in 18 krogov je prirastek glavnega orodja, tako da je v savezu skupno: 363 drogov, 389 bradelj, 208 konjev in 189 krogov. Tudi stranska orodja so že bolje zastopana. Število je sledeče: 35 miz + 1), 136 koz (+ 9), 312 skokov (+ 45), 555 blazin (+ 82), 2961 ročk (+ 282), 264 plezal (+ 9), 129 lestev (+ 18), 102 prožnih desk (+ 23), 3623 parov kijev (+ 21), 7375 palic (+ 248), 12 konstrukcij za kroge pod milim nebom (+ 4). Da je tudi ostalega drobnega orodja skoraj dovolj, je gotovo.

Društvene uprave, ki so uporabljale imovino sokolskih društev, so imele mnogo dela z osiguranjem denarnih sredstev za razne nabave in vzdrževanje obstoječega inventarja. V 4394 odborovih sejah in na 448 skupščinah se je pretresal gospodarski položaj društev. — V koliko je bila pospešena delavnost na telovadnem in prosvetnem polju, nam kaže nastopni pregled.

Prehajamo k najzanimivejšemu delu sokolske statistike. Vse, kar smo v doseganih izvajanjih navedli, je več ali manj le kritično naštevanje raznih podatkov o organizaciji, gospodarstvu in sredstvih za sokolsko delovanje.

Nastopni odstavki so pa posvečeni statističnemu proučevanju dejstev — je to statistična kritika delovanja kot takega. Tu ni možno ničesar olupšati ali poslabšati — saj govore števila točno dovolj!

Naloga Sokolstva je, da vzgaja svoje članstvo; sredstva za to so telesna vzgoja v telovadnicah in pod milim nebom po Tyrševem telovadnem sestavi in duševno-nravnstvena vzgoja v zmislu sokolske ideologije. O sokolskem društvu smo prepričani, da deluje le v primeru, ako se enakomerno vrši delo v obeh vzgojnih panogah; na vsak način se pa mora vršiti vzgoja v telovadnici neprekinjeno, dnevno, iz leta v leto. Društvo, ki ne vzgaja tudi v telovadnici svojega članstva — ne vrši svojih dolžnosti!

Kakšni so nam podatki za leto 1923.? Izmed 49 društev je točno odgovorila na zadevna vprašanja 351 edinica. Sicer prevladuje število društev, ki so vežbala, vendar si ne moremo kaj, da ne bi imenoma navedli onih društev, ki niso gojila nikake kategorije telovadbe. Nehote se vsiljuje vprašanje: ali so to sploh še sokolska društva? Toda upoštevati nam je kot vzrok zadevne neagilnosti marsikaj. Veliko vpliva na delavnost društev občeno, na pravilno vršitev dela še posebej, število vodnikov in vodnic, njihova izobrazba, pripravljenost in volja za delo. V ogromni meri je odvisno delovanje društev, žup in saveza od kakovosti prednjaštva. Mnogo dobrih prednjakov in prednjačic je društvu samo v korist. Ona župa, ki vedno skrbi za zadostno število prednjaštva, ki to prednjaštvo na posebnih tečajih vzgaja in vodi — bo imela vedno dobra društva. Ako pa prednjakov nima, si jih mora privzgojiti v prednjaških

šolah. Toda imeti mnogo prednjakov ne zadostuje. Prednjaki morajo vežbati v posebnih urah, da si svoje znanje ohranijo, izpopolnijo in poglobijo. Zato bi morala imeti vsa društva z nad tremi prednjaki posebne prednjaške ure.

Toda v praksi se vse to ne vrši v oni zaželjeni meri. Izmed 409 društev se je vršila posebna prednjaška telovadba le v 114, ženska prednjaška vežba pa le v 43 društvih. Vpisanih je bilo med prednjaštvo 1447 moških in 525 žen, kar znači napram letu 1922. napredek pri prednjakih za 82 moških, a pri prednjačicah za 52 ženi. V omenjenih 144 društvih je bilo v 4835 posebnih večerih 608 prednjakov deležnih posebne prednjaške vzgoje, pri članicah pa v 43 društvih v 1537 večerih povprečno 187·8 prednjačic. Izmed večjih društev, kjer v letu 1923. prednjaštvo ni vežbalo, navajam: Celje, Laško, Kragujevac, Bled, Jesenice, Kranj, Radovljica, Tržič, Ljubljana (članice), Cerknica, Dolnji Logatec, Litijska Šmartno, Ljubljana II (članice), Ribnica, Ljutomer, Ptuj, Središče, Varaždin, Niš, Novi Sad, Bakar, Vis, Sr. Mitrovica, Šabac, Šid, Valjevo, Brežice, Krško, Sisak. Pripominjamo, da so razprta društva obenem župna sedežna društva za leto 1923. dotičnih žup.

Dokler ne bo vsako večje društvo gojilo posebnih telovadnih večerov za vzgojo prednjaštva, bo počivalo vse telovadno vzgojno delo samo na ramah načelnika in načelnice, ki sama nikakor ne bosta zmogla poverjene jima naloge. Statistiko za leto 1924. bo imelo tudi že prednjaštvo razdeljeno po dovršenih izpilih.

a) Člani. Izmed 409 društev je gojilo telovadbo članov 325 edinic. Povprečno število vpisanih telovadcev je 7015·08, najvišje 8358, najnižje 5193 moških. To članstvo je vežbalo v 26.118 večerih povprečno na uro 7583·5, celokupno v letu pa 421.671 moških, kar znači napram letu 1922. napredek v povprečno vpisanih za 477 telovadcev, 818 telovadnih ur, 35.042 skupnega obiska in 542·7 povprečnega obiska na uro. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo napredek v rednem obisku telovadbe.

Društva, ki leta 1923. sploh niso gojila članske telovadbe, so: Bihač, Bos. Kobaš, Ključ, Arandjelovac, Lazarevac, Ub, Veliki Grdjevac, Medija-Izlake, Oplotnica, Petrovče, Polzela, Krušar, Notranje gorice, Radomlje, Brezovica, Skaručina, Janjina, Podgorica, Stari Vrbas, Adlešiči, Gradac, Mirna, Mirna peč, Dugaresa, Ruperčevrh, St. Janž, St. Vid-Stičina, Darda, Drači, Knežev, Vinkovci, Županja, Aleksandrovo, Crikvenica, Malinska, Ogulin, Senj, Kratovo, Kistanje, Nerežišče, Postira, Solin, Dubrava, Pag, Stankovci, Tijesno, Krepanj, Bos. Šamac, Gračanica, Bela Crkva, Taraš, Ivanićgrad, Klanjec, Novska, Zaprešić, Negotin itd.

S tem večjim zadovoljstvom beležimo društva, ki so imela nad 50 vpisanih telovadcev, ki so nastopna: Banja Luka (52), Beograd (153), Beograd I (108), Pančevo (54), Zemun (80), Celje (55), Jagodina (65), Kragujevac (67), Ljubljana (104), Ljubljana I (88), Maribor (161), Dubrovnik (102), Mostar (50), Čurug (63), Novi Sad (92), Sombor (56), Subotica (68), Žabalj (64), Karlovac (152), Sušak (68), Sarajevo (97), Bitolj (65), Skoplje (50), Split (78), Šabac (64), Drniš (68), Šibenik (85), Velika Kikinda (84), Veliki Bečkerek (53), Vršac (111), Užice (65), Zagreb I (113).

Povprečna števila telovadnega obiska istih društev pa so: Banja Luka (25·1), Beograd (65·5), Beograd I (53·5), Pančevo (36·4), Zemun (19·3), Celje (19·2), Jagodina (36·7), Kragujevac (39·8), Ljubljana (45·4), Ljubljana I (46·4), Maribor (50·2), Dubrovnik (27·5), Mostar (26·9), Čurug (21·5), Novi Sad (54·3), Sombor (25·1), Subotica (28·1), Žabalj (32·1), Karlovac (80·8), Sušak (35·3), Sarajevo (46·4), Bitolj (27·8), Skoplje (32·4), Split (43·3), Šabac (31·3), Drniš (44·8), Šibenik (51·8), Velika Kikinda (69·5), Veliki Bečkerek (25·1), Beograd (56·5), Beograd I (52·5), Pančevo (36·4), Zemun (36·3), (22·1), Vršac (84·2), Užice (32·5), Zagreb I (49·8).

Iz navedenih podatkov sledi, da so naša centralna društva delovala le zadovoljivo in to: a) glede števila telovadcev vobče in b) glede rednega in točnega obiska telovadbe. Le nekaj nad 60 % vseh vpisanih telovadcev je absolutno točnih. Zakaj ne vsi? — Pogrešamo med številnimi društvi še marsikatero, drugače znano sokolsko društvo, n. pr. Ruma, Bjelovar, Križevac, Virovitica, Trbovlje, Zagorje, Radeče, Jesenice, Kranj, Ljubljana II, Šiška, Vič, Kamnik, Litija, Ribnica, Čakovec, Varaždin, Ptuj, Ljutomer, Cetinje, Gjenović, Tivat, Niš, Petrovaradin, Sremski Karlovci, Stari Bečej, Novo mesto, Metlika, Brod, Vinkovci, Osijek, Požega, Bakar, Ogulin, Novo Sarajevo, Štip, Imotski, Knin, Makarska, Sinj, Stari grad, Vis, Valjevo, Brčko, Tuzla, Kreka, Brežice, Krško, Zagreb II, Zaječar itd. Zakaj izkazuje večina teh društev le od 15 od 25 telovadcev? Mnogo več bi jih lahko bilo. (Se nadaljuje.)

VI. glavna skupščina JSS.

se je vršila dne 22. marca t. l. v Brodu na Savi. Zastopane so bile po svojih odposlancih vse župe.

Skupščini je predsedoval starosta br. E. Gangl, ki je v vznešenem govoru pozdravil zbrane zastopnike žup in br. Stěpaneka kot odposlanca bratske ČOS.

Skupščina je potekla gladko in dostojanstveno. Skrbno pripravljena poročila posameznih odsekov, odnosno poročevalcev, so sprejeta brez daljših debat, ki so bile vseskok stvarne. Poročila tajnika, prosvetnega odbora, blagajnika, gospodarskega, zdravniškega in statističnega odseka so bila sprejeta brez debate.

Odobrijo se enoglasno:

- 1.) Pravilnik za organizacijo okrožij v župah;
- 2.) predpisi o sokolskem znaku;
- 3.) uvedba znaka za naraščaj in tozadevna določila.

Važnejši sklepi skupščine:

1.) Vsesokolskega zleta ČOS. leta 1926. v Pragi se udeleži jugoslovensko Sokolstvo polnoštevilno.

2.) Vsa društva morajo do konca aprila t. l. pobrati od članstva izreden prispevek (v znesku po Din 20— za člana) za sanacijo saveznih financ ter ga nakazati neposredno savezu. Društva, ki bi se temu iz tehničnih razlogov ne mogla odzvati, morejo potom svojih žup prositi za podaljšanje tega roka.

3.) Vsa društva in župe morajo v najkrajšem času proučiti sedaj veljavna pravila društev, žup in saveza ter sporočiti svoje pripombe savezu, da se morejo izdelati končno veljavna vzorna pravila, katera potrditi se pooblašča savezni odbor.

4.) Uvede se obvezno poškodbeno zavarovanje za naraščaj obeh spolov. Obvezni prispevek članstva in naraščaja v poškodbeni fond se določi za upravno leto 1925. na Din 1— za osebo. Kataster članstva ostane kakor do sedaj pri savezu, kataster naraščaja pa vodijo posamezne župe poimensko, saveznemu katastru pa se javi samo številčno stanje in vsak mesec enkrat sumarično nastale izpremembe. Za pravilno in točno vodstvo naraščajskega katastra jamčijo župna starešinstva.

Podpore pri poškodbah naraščaja so enake onim, ki so določene za članstvo. V zmislu teh določil se torej izpopolnita sedaj obstoječa pravilnik in poslovnik za poškodbeni fond.

5.) Skupščina se izreče za enotnost društvenih praporov, medtem ko se prepusti župam glede župnih praporov proste roke, da rešijo vprašanje glede velikosti itd. po lastni volji, vendar po predhodnji predložitvi in odobritvi tozadavnega posebnega odseka saveznega starešinstva.

6.) Za ministrstvo prosvete se sestavi posebna daljša resolucija, v kateri se prosi za izvršitev več predlogov, stremečih po napredku telesne vzgoje v šolah, društvih in med narodom sploh.

7.) Ob katerih nesokolskih prireditvah se naj nosi sokolski kroj, odločujejo posamezna društva upoštevajoč pri tem krajevne prilike in potrebo kakor tudi ugled Sokolstva; principiello se zabranjuje nošnja sokolskega kroja na samo plesnih prireditvah.

8. Sprejme se predloženi vzorec za ženski slavnostni kroj, medtem ko ostanejo vsi ostali kroji neizpremenjeni.

9.) Starešinstvu JSS. se izreče zahvala za dosedanje delo in se mu podeli absolutorij.

10.) Savezna planketa se podeli v znak priznanja in spoštovanja sokolskima prvakoma br. dr. Jos. Scheinerju, starosti ČOS., in dr. Jindři Vaničku, načelniku ČOS.

11.) Brzojavni pozdravi se pošljejo: a) Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru; b) prezidentu Masaryku; c) ČOS.; d) Poljski sokolski zvezi; e) Zvezi ruskega Sokolstva v Pragi; e) ministru vojne in mornarice.

Volitve starešinstva so se izvršile z vzklikom. Izvoljeni so v starešinstvo bratje: starosta Engelbert Gangl; I. podstarosta dr. Lazar Car, Zagreb; II. podstarosta Gjuro Paunković, Beograd; III. podstarosta Ivan Bajželj, Ljubljana; načelnik Miroslav Ambrožič; I. namestnik načelnika Miroslav Vojinović, Beograd; II. namestnik načelnika Dragotin Šulce, Zagreb; III. namestnik načelnika ing. Albert Poženeč, Ljubljana; načelnica sestra Joža Trdinova, I. namestnica načelnice sestra Danica Pesičeva, Beograd; II. namestnica načelnice sestra Angela Cigoj-Jugova, Zagreb; III. namestnica načelnice sestra Milena Govekarjeva, Ljubljana; člani starešinstva bratje: Josip Jeras, kot predsednik prosvetnega odbora; Joža Čobal, Julij Deu, dr. Otto Fettich, dr. Riko Fux, dr. Tone Jamar, Bogumil Kajzelj, Nande Marolt, Žane Miklavc, dr. Srdjan Budisavljević, Zagreb; dr. Josip Cepelić, Osijek; dr. Gustav Gregorin, Verij Svajgar, Vilko Turk; Tošo Živković, Skoplje; Kosta Petrović, Subotica; namestniki bratje: dr. Viljem Krejči, Joško Biber, Avgust Ludvik, ing. Fran Zelenko, sestra Adela Možinova, dr. Alija Košir; pregledniki računov bratje: Josip Malenšek, Franjo Medić, Milan Sterlekar; sokolsko razsodišče bratje: Joža Janša, dr. Pavel Skaberne, dr. Pavel Pestotnik, dr. Dinko Puc, dr. Dragotin Treo; namestniki bratje: Janko Bleiweis, dr. Andrej Kuhar, dr. Milan Šubic.

Seja zbora župnih načelnikov v Slavonskem Brodu

dne 21. marca 1925.

Zbor župnih načelnikov je sprejel poročilo saveznega načelnika za skupščino JSS. ter potrdil poročila zdravniškega odseka.

Dalje je sprejel pravilnik za organizacijo okrožij v župah. ter potrdil predlog za predpise o sokolskem znaku in znaku sokolskega naraščaja.

Nadaljnji važnejši sklepi zbora župnih načelnikov:

1.) K bodočim mednarodnim tekmam, ako se jih bomo udeleževali, smejo biti pripuščeni: a) telovadci, ki so tekmovali na medzletnih tekmah za prvenstvo ali v višjem oddelku; b) telovadci, ki so po medzletnih tekmah toliko uspeli, da so postali sposobni za mednarodno tekmo. — Tekmovalci, ki so se bili že udeležili kake mednarodne tekme in se niso udeležili medzletnih tekem brez tehtne opravičbe, o kateri sklepa savezni tehnični odbor, ne smejo biti pripuščeni k mednarodnim tekmam, tudi če so sposobni za to. — Ako ni potrebnega števila dobrih tekmovalcev za mednarodne tekme v zgornjem zmislu, se mednarodnih tekem JSS. ne udeleži.

2.) Zbor župnih načelnikov predlaga savezni skupščini, da naj se JSS. korporativno udeleži vsesokolskega zleta v Pragi 1926.

3.) Predlaga se sprejem ženskega slavnostnega kroja po predlogu saveznega odseka za kroje.

4.) Glede priglasitve tekmovalcev za medzletne tekme se sklone: Župe morajo poslati v zmislu točke 13.) tekmovalnega reda priglasitve načelniku JSS. do 28. maja. Vendar bomo smatrali te priglasitve za provizorne. Do dne 15. junija pa morajo biti v rokah saveznega načelnika druge, definitivne priglasitve v zmislu določb tekmovalnega reda.

V komisijo za savezne prednjaške izpite so bili izvoljeni: za predsednika br. Miroslav Ambrožič, za nam. predsednika br. Albert Požanel, za člane brat Nande Svetlič, br. dr. Ljudevit Kuščer, sestra Joža Trdinova in br. dr. Tone Jamar.

Svečanost otvaranja Tyrševog doma u Pragu

Od 23. do 25. maja ove godine, vršice se u Pragu jedna značajna svečanost, svečanost otvaranja Tyrševog doma.

O Tyrševom domu mi smo već mnogo pisali i naši čitaoci imali su priliku, da se поблиže upoznaju sa ovim velikim delom, koje su poduzeli i delimice već i dovršili naši bratski českoslovački Sokoli.

Važnost opstanka Tyrševog doma vrlo je velika ne samo za českoslovačko Sokolstvo nego i za svo ostalo slovensko Sokolstvo i mi smo dužni, da sve naše članove opet upozorimo na ovu stvar.

Tyršev dom namenjen je, da bude središte svega sokolskog pokreta, da se u njemu obrazuju sokolski prednjaci, da bude najviša sokolska škola. Braća Čehoslovaci uz ogromne žrtve podigli su Tyršev dom; stvorili su ga ne samo za sebe no i za svo slovensko Sokolstvo, dakle i za nas.

Pri otvaranju Tyrševog doma Čehoslovaci pomišljaju i na nas Jugoslavene. Oni nas pozivaju na ovu značajnu proslavu, i bez nas ova proslava ne bi bila onakva, kakvu oni žele, ona ne bi bila potpuna.

Kad ne bi imali i drugih razloga da uzmemo učešća u toj proslavi, dužni bi bili to učiniti iz divljenja i bratske zahvalnosti, koju osećamo prema njima. Mi smo se zato radi odazvali njihovom pozivu i učestvovali u proslavi. Međutim ovde se ne radi samo o učestvovanju oficijelnog zastupstva, nego mi hoćemo, da pri otvaranju Tyrševog doma u Pragu budu zastupane sve naše župe.

Na ovom otvorenju Tyrševog doma sve naše župe moraju biti zastupljene po izaslanicima starešinstva i po izaslanicima tehničkih odbora. Pozivamo osim toga na ovu proslavu i ostale članove, kojima se na taj način pruža prilika, da posete českoslovačku prestonicu. Od članova, koji će ići, zahtevamo potpunu sokolsku kvalifikaciju; članovi dalje moraju biti u besprikornoj odori, članice za sada još bez uniforme. Župni načelnici jamče za svakog pojedinca, koji bude išao na proslavu.

Tom zgodom održaće se prva zajednička sednica župskih funkcionara Česke Obce Sokolske i Jugoslavenskog sokolskog saveza.

Ovoj sednici prisustvovali će zastupnici administrativnih župskih organa. Na njoj će predavati Čehoslovaci i Jugosloveni o važnim sokolskim stvarima. Dnevni red sednice je ovaj: 1.) dr. Riko Fux: O značaju česko-slovačko-jugoslovenskih odnosa; 2.) Stěpanek: Obrazovanje funkcionara; 3.) Liska: Obrazovanje novih članova; 4.) A. Krejči: O sokolskoj propagandi; 5.) Hrbač: Nadzor u župama; 6.) Švare: Organizovanje okružja; 7.) Šorm: Matica i katastar; 8.) Švajgar: Opšta statistika; 9.) dr. Mraz: Naučna statistika; 10.) dr. Bukovski: Zdravstveno-gimnastička statistika.

Sve one, koji bi učestvovali u proslavi, neka bratska župska starešinstva javu JSS. do 25. aprila 1925. Javiti treba i one članove, koje su tehnički organi eventualno već javili načelstvu JSS. Prijavnica mora biti potpisana i od načelnika župe.

Starešinstvo JSS.

IZ STAREŠINSTVA JSS.

LIV. redovita sednica starešinstva JSS. dne 9. marta 1925.

Prisutni: Gangl, Bajželj, Deu, Fux, Jeras, Kajzelj, Marolt, Miklave, Pozenel, Turk. — Opravdani: Ambrožič, Čobal, Jamar, Rupnik, Švajgar.

Tajnik dr. Fux: Župa Bjelovar šalje izvešće o svojoj glavnoj skupštini i najavlja novo starešinstvo. — «Sojuz Ruskago Sokolstva» šalje za VI. glavnu skupštinu JSS. predloge tehničke, organizacijske i idejne sadržine. Istodobno najavlja za skupštinu oficijelne delegate br. Poljanskoga i Kopurenka. — Sokolsko društvo na Viču šalje obveznice za beskamatni zajam u korist sokolskoga doma. Odstupilo se stvar župi Ljubljana. — Sokolska župa u Celju izveštuje, da Mariborska oblast zahteva molbe za dozvolu nošenja odore i sokolskih znakova. — «Sokolska Matica» moli, da joj se ustupe prostorije saveza za njenu glavnu skupštinu dne 17. marca; dozvoljava se. Ujedno moli, da se uvrsti u dnevni red savezne skupštine kao posebnu tačku: izvešće predsednika «Sokolske Matice».

Referent lutrijskoga odeljenja br. Deu pita, da li imaju biti glavni dobici u novcu ili u efektima. Nakon temeljite rasprave, u koju posegoše braća Bajželj, dr. Fux, Kajzelj, Miklave i Turk, primio se zaključak, da će biti glavni zgodici u novcu, a manji u efektima.

Blagajnik JSS. br. Kajzelj izveštuje o stanju blagajne.

Za «Savezni dan» uplatilo je ukupno 266 društava u iznosu Din 137.997.60. Za 20dinarski fond poslalo je dosada 27 društava Din 70.620.—.

Referent gospodarskoga odeljenja br. Turk izveštuje: U savezu treba uvesti likvidaturu, kako je to u običaju kod sviju većih pouzeća. Blagajnik bi uz naknadno odobrenje isplaćivao samo do Din 1000.—, a druge uz likvidaciju gospodarskoga odeljenja. Likvidacija će se uvesti nakon glavne skupštine. — Odobrena pravila neka se tiskaju: savezna u 200 primeraka u srpsko-hrvatskom jeziku; župska u 200 primeraka u slovenskom i 800 u srpsko-hrvatskom jeziku; društvena u 1000 primeraka u slovenskom i 3000 u srpsko-hrvatskom jeziku. Prima se. — Izrađena je pogodba za savezne podnkladnike. — Za red za utakmice određena je cena Din 20.—. — Od Pecine prispelo je 5550 znakova za naraštaj. Cena za nje određena je à Din 5.—. — Na dopis «Sokolske Matice», da bi ona preuzela rasprodavanje sviju znakova, zaključilo se, da rasprodaja znakova ostane kod saveza.

Za kandidate u odbor «Sokolske Matice» odredilo se braću Bajželja, Fuxa i Deua.

Referent organizacijskoga odeljenja br. Marolt predlaže revers za naraštajski znak i obrazac za naraštajske legitimacije; jednoglasno odobreno. Nadalje izveštuje, da su nacrti za pravila saveza, župa i društava u srpsko-hrvatskom jeziku već dotiskana i župama ođaslana, i to svakoj po 3 primerka u svrhu študija i eventualnoga predloga o promeni, što će biti donešeni pred odborску sednicu u Brodu.

Kod eventualija potakne br. Turk pitanje o posebnim odznacima za članove starešinstva JSS. prigodom službenog zastupanja, u smislu saborskoga zaključka. Tu stvar preuzelo je na proučavanje odeljenje za sokolske krojeve.

LV. redovita sednica starešinstva JSS. dne 16. marta 1925.

Prisutni: Gangl, Ambrožič, Bajželj, Čobal, Deu, Fettich, Fux, Jamar, Jeras, Kajzelj, Marolt, Rupnik, Trdinova, Turk; zastupnik saveznoga suda Gregorin, zastupnik «Sokolske Matice» Šubic i revizori računa Malenšek i Sterlekar.

Starosta br. Gangl izveštuje, da je pozvao na sednicu i savezne sudije, pregledatelje računa i zastupnika «Sokolske Matice». Radi se o celokupnom pregledu sviju izvešća za saveznu glavnu skupštinu, na kojoj mora starešin-

stvo nastupiti složno i nositi skupnu odgovornost, kako je jedinstven i solidaran bio rad cele upravne dobe.

Referent gospodarskoga odeljenja br. Turk izveštuje: U prošloj sednici starešinstva JSS. zaključena likvidatura začet će svojim radom odmah iza savezne glavne skupštine. Izvešću je priloženo potanko obrazloženje saveznoga novčanoga prometa, bilance, fonda za nezgode i sletne bilance. Za opširne račune, u koju su posegnula braća Ambrožič, Bajželj, Čobal, Deu, Fettich, Fux, Gangl, Gregorin, Kajzelj, pronašlo se i zaključilo, da treba u buduće umetnuti u obračun saldo fonda za nezgode; da stavka Din 33.528-50 u pasivama nije pravilna, jer bi se morala glašiti: Din 40.163-50; da se već za ovu glavnu skupštinu sastavi račun gubitka i dobitka i da se odmah sastavi celokupna, jedinstvena bilanca saveza kao vlasnika te da bude za glavnu skupštinu pripravljena tačna sletna bilanca, od početka do danas.

U kandidacijsko odeljenje otpošlje starešinstvo JSS. u svrhu eventualnih informacija braću Bajželja i dr. Fuxa.

Predsednik prekine u 22 sati i pò sednicu i odredi njen nastavak za sredu 18. marca u 20 sati.

IZ ŽUP

Banatska sokolska župa u Velikom Bečkereku održala je krajem veljače glavnu skupštinu. I ako župa ima 24 društva na skupštini, bilo ih je zastupano samo 7. U župi je 20 seoskih društava koja životare, nemaju dobrih vođa izuzevši 3—4 društva. Ovde leži pogreška što se osnivaju društva na vrlo slabom temelju a s velikom zaradom i oduševljenjem, koje prestane čim se počne raditi. Bolje bi bilo osnovati seoska sokolska odeljenja, jer ta su dugotrajnija. Najveću aktivnost pokazala su društva u Vel. Bečkereku, Vel. Kikindi i Vršcu. Radilo se i na tehničkom i prosvetnom polju. Društveni prednjački tečaj održalo je društvo u Vršcu. Na Duhove je održan slet u Vel. Kikindi. Soko u Bečkereku gradi sokolski dom. — Neka društva imaju svoje knjižnice i diletantske trupe. Župa je sudelovala na sletu u Sarajevu i Zagrebu. — Nova uprava: starešina brat Đoka Pavlović, zamenici braća Emil Nikolić i Stojan Jakšić, tajnik brat Sava Petrov, blagajnik brat Aca Jovanović, načelnik brat Lojze Pogačnik, zamenici braća Šaca Pavlović i Mita Nikolić, načelnica sestra Dragica Matejić, zamenice sestre Nevena Bogdanović i Mila Veselinović, revizori braća Mile Cvetkov i Ante Tadić, predsednik PO. župe brat Miloš Stanojević. Izaslanici za saveznu skupštinu braća Lojze Pogačnik i Ante Tadić. Župski slet održaće se 8. i 9. juna u Vel. Bečkereku. Osetila se potreba da se sokolski domovi grade i za ostala društva, te su neka stvorila fond za građu a zaključilo se, da se od novca što ga ubire županijska vlast — i od kojega se sada gradi sokolana u Vel. Bečkereku — potpomognu agilnija seoska sokolska društva za građu doma, ali istom kada bude sokolana u Bečkereku gotova. — Sokolstvo u Banatu ima malo tehničkih radnika, te se odlučilo da se za vreme uskršnjih praznika održi u Vršcu župski prednjački tečaj, jer će isti pohadati mnogí učenici učiteljske škole, koji će time koristiti celome sokolstvu. — Na skupštini je donešen predlog za saveznu skupštinu da se zamoli ministarstvo financija kako bi sokolska društva bila za svečanost na dan oslobođenja i ujedinjenja oslobođena takse i ako je zabava s igrankom, jer na taj način savezu bi bilo više materijalne koristi.

A. T.

Sokolska župa Petra Mrkonjića u Banjoj Luci održala je 22. februara o. g. u Banjoj Luci. Skupštinu je otvorio starešina brat dr. Moljević pozdravivši prisutne, kao i izaslanika JSS. brata Čobala. Seća se tom prilikom umrlag brata Lisjaka, člana tehničkog odbora župe, našto prisutni ustaju i odaju mu poštu. — Izaslanik JSS. brat Čobal izručuje pozdrav savezi i hvala za rad i napredak u prošloj godini. Moli braću da i dalje istraju u radu, koji nije uzaludan; Sokolstvo napreduje lepo iako preživljuje čišćenje, koje je svugde

potrebno. — Iza toga podneli su župski funkcioneri svoje izveštaje o radu u prošloj godini iz kojih se video znatan napredak. Pojedina društva pokazala su upravo zamerne uspehe. Župa je koncem godine imala u svemu 15 društava sa 275 vežbača, 112 vežbačica, 147 ženskog naraštaja, 252 muškog naraštaja, 251 muške i 229 ženske dece. Članova je bilo 1807. — Posle toga je br. Čobal obrazložio zaključak radi plaćanja saveznog prinosa od Din 20— i umolio sve delegate da nastoje kako bi sva društva na vreme ovoj dužnosti udovoljila. — Nakon kratkog odmora izabran je sledeći odbor: starešina dr. Stevo Moljević, Banja Luka; I. zamenik Lazar Marković, Prnjavor; II. zamenik Pero Radetić, Prijedor; načelnik Milivoj Miletić, Prijedor; I. zamenik Uroš Stefanović, Banja Luka; II. zamenik Dušan Bižić, B. Dubica; tajnik Milan Puhalo, Banja Luka; blagajnik: Rudolf Cisarž, Banja Luka; zapisničar dr. Branko Vuković, Banja Luka; statističar Pavle Bosiljčić, Banja Luka; pročelnik prosvetnoga odbora Milan Janković, Banja Luka; pročelnik lekarskog odeljenja dr. Todor Jeremić, Banja Luka; odbornici: Drag. Toromanović, zamenik Branko Mijatović, B. Dubica; dr. Glišo Tadić, zamenik Drag. Fučak, Kostajnica; dr. Mirko Subotić, zamenik Vlado Malić, B. Gradiška; Jovo Vuković, zamenik Drag. Ostojić, Prijedor; Ljubomir Knežević, zamenik dr. Branko Barać, Dvor; Gjorde Bugarski, zamenik dr. Pero Stjepanović, Prnjavor; Henrih Banje, zamenik Bogdan Mišković, Banja Luka; Jakov Petković, zamenik Ljubomir Gjekić, Teslić. Revizori: Drag. Čermak i Milan Vejnović iz Banje Luke. — Iza toga donešeni su sledeći zaključci: Da se prilikom 50-god. bitke na Gjorkovači (između Petra Mrkonjića i Turaka) održi sokolski manevar 6. septembra 1925. na istom mestu i tom prilikom razvije župska zastava. Na mestu bitke da se podigne piramida, a za spomen da se izrade značke iz metala sa likom Petra Mrkonjića. Na ovaj manevar imade se pozvati i vojska. — Zbog nevršenja dužnosti brišu se društva u B. Kobašu, B. Krupi, Bihaću i Ključu. — Da sva društva pripremaju članove koje kane poslati u prednjački tečaj, koji će se održati na jesen. — Posle još nekoliko zaključaka manje važnosti, skupština je zaključena.

! Iz sokolske župe u Šibeniku. Pozivlju se sva braća, koji su bili članovi bivšeg hrvatskog Sokola u Zadru, da jave ovom odboru sve podatke o imovini bivšeg društva kao i Župe bana Paližne, a to s tog razloga, što ovaj odbor ima tu zadaću, da sve što uzmogne sakupiti predade bratskom sokolskom društvu u Prekome kraj Zadra, koje jedino je pozvano, da naslijedi tu imovinu a ne da se po privatnim rukama zadržava. — Odbor za sakupljanje podatka imovine Zadarskog Sokola pri sokolskoj župi u Šibeniku.

Tehnički odbor sokolske župe kralja Petra Svačića u Zagrebu konstituiran je ovako: Načelnik: Fran Lhotsky, zamjenik načelnika: Dušan M. Bogunović, načelnica: sestra Anuška Jug (Cigojeva), zamjenica načelnice: sestra Jelka Car, tajnik i učitelj: Alfred Ratislav Pihler, zapisničar i arhivar: Andrija Maurović, statističar: sestra Slava Abt, vodja naraštaja: Veljko Rajić, referent za vojsku: Janko Ljuština, članovi TO.: Dragutin Šulce, Stjepan Vrdoljak, Branko Palčić i Borislav Vran.

RAZNOTEROSTI

Nemška delavska športno telovadna zveza v Češkoslovaški republiky združuje nad 38.000 članstva in 12.000 naraščaja v 563 društvih ter izdaja svoje glasilo «Arbeiter Turn- u. Sport-Zeitung» za članstvo, za prednjake poseben list «Der Vorturner» in za deco «Ringelreihen». Zveza je članica lucernske internacionale ter se udeležila delavske olimpijade leta 1925. v Frankfurtu. Kakor je že poznano, se nahaja lucernska internacionala v ostrem boju z komunistično moskovsko Sportinterno, ki je od sodelovanja na delavski olimpijadi tudi izključena.